

Referat

Mødedato: 22-03-2022
Mødetidspunkt: 14-16
Mødested: M1.4
Mødeleder: Eva Pinnerup
Referent: Carina Pilgaard
Mødedeltagere: Se punkt 1 i referatet
Fraværende: Se punkt 1 i referatet

Teknik & Miljø
Natur og Vand

Dato: 25-03-2022

Sagsnr.: 21/44239
Sagsbehandler: vpcpi

Det Grønne Råd for Viborg Kommune 2022

1. Kort præsentationsrunde

Jens Frydendahl – Danmarks Naturfredningsforening (DN)
Christian Als, Dansk Skovforening
Jørgen Buch, Danmarks Sportsfiskerforbund
Claus Bo Andreasen, Business Viborg
Steen Bonne Rasmussen, suppleant for Peter Brostrøm, Naturstyrelsen
Kronjylland
Anders Ahrenfeldt, Landboorganisationerne
Tage Toft, Danmarks Jægerforbund
Eva Pinnerup, Formand for Klima – og Miljøudvalget (KMU) samt Det grønne Råd -
Stor interesse for natur som privatperson
Kurt Mosgaard, Næstformand Det Grønne Råd og KMU - Jæger, lystfisker og
kajakroer
Hans Jørn Laursen, direktør for Teknik og Miljø, sekretær for Rådet
Thomas Damgaard, chef for Natur og Vand
Daniel Einar Harbo Lindvig, ny afdelingsleder for Natur og Vand fra 1. marts 2022
Carina Pilgaard, medarbejder i Natur og Vand, praktisk blæksprutte for Det
Grønne Råd

Afbud: Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og Friluftsrådet
Fraværende: Jeppe Bo Nielsen, Turistforeningen

2. Godkendelse af dagsorden

OK, ingen bemærkninger

3. Opfølgning på [referatet fra seneste møde \(2. december 2021\)](#):

a. Herunder opdateret status på udtagning af lavbundslande

Thomas orienterede: Forvaltningen arbejder fortsat aktivt med udtagning af lavbundslande. Foruden de igangværende projekter præsenteret på mødet 2. december 2021, forventer Forvaltningen at igangsætte forundersøgelse af yderligere 6-7 lavbunds- og vådområdeprojekter i 2022 - i alt mere end 1600 ha. Processen med ansøgninger er i gang netop nu, og der arbejdes på ansøgninger til et vådområdeprojekt og 5-6 lavbundsprojekter, hvoraf Naturstyrelsen kører et af projekterne som et statsligt klima-lavbundsprojekt. Der forventes at blive ansøgt om yderligere projekter i kommende ansøgningsrunder i efteråret.

Bemærkninger:

Anders, Landboforeningerne, fortalte at han selv laver et klima-lavbundsprojekt som lodsejer. Forundersøgelse tager lang tid. Ingeniører en mangelvare. Vi skal være OBS på hvad kan vi regne med af responstid på undersøgelserne i projekterne. Forundersøgelserne er omfattende, men det er også vigtigt i forhold til konsekvenskort og beregninger – især i forhold til oversvømmelser, og de viser sig næsten altid at holde stik, og det er vigtigt landmændene har tillid til beregningerne for at være positive overfor projekterne.

Jens, Danmarks Naturfredningsforening bemærkede, at med Viborg Kommunes potentiale og størrelse skal vi op på en meget højere procentdel arealer for at nå landsmålet på de 100.000 ha udtagning af lavbundslande. Thomas bemærkede, at det var rigtigt, men at vi stadig er godt med i forhold andre kommuner, og det er tidskrævende og omfattende projekter. Desuden har været nogle uklarheder fra staten bl.a. vedr. kompensationsforhold.

Anders bemærkede, at Viborg Kommune har en fordel i forhold til jordbundsforholdene, fordi der er mange jorde med lav landbrugsværdi.

Christian Als havde en generel bemærkning til referatet: Hans pointe om, at det er vigtigt, at politikerne tager Det Grønne Råd alvorligt kom ikke med. Han synes, at det har de i hvert fald gjort indtil nu, og håber og regner også med det fortsat.

4. Orientering om relevante emner fra [Klima- og Miljøudvalget](#), herunder:

a. Okker i Karup Å fra områder opstrøms fra Karup by

Ønsket af Kurt Mosgaard.

Thomas redegjorde for, at der var en sag på i efteråret med tidligere udvalg. Her blev fremlagt en rapport i forhold til Bølling Sø udarbejdet af Ikast-Brande Kommune. Rapporten konkluderede, at kilderne kommer mange steder fra, ca. 30 % kommer fra søen.

Jørgen, Danmarks Sportsfiskerforbund, mente det kunne stamme fra Bølling Kanal og eventuel sænkede vandstand deromkring. Okkerudslip sker primært i forbindelse med store regnskyl. Han mente vandstanden i afløbet bør hæves og t Viborg Kommune bør lægge pres på Ikast-Brande.

Forvaltningen er i gang med at undersøge mulighederne for okkeranlæg i tilløb til Karup Å i samarbejde med Karup Å Sammenslutningen (KÅS).

b. Indsatser for beskyttelse af drikkevand i Viborg Kommune

Jens, Danmarks Naturfredningsforening spurgte ind til, hvordan vi i Viborg Kommune vil byde ind på de 50 mio. staten har afsat til indsatser.

Thomas redegjorde for det store fokus på BNBO (Boringsnære beskyttelsesområder), hvor aftaler med lodsejere og vandværker skal være på plads inden 2023, ellers tager staten over. Risikokortlægningen er udført, og forhandlinger er i gang.

Thomas fortalte også om skovrejsningsprojekt ved Bjerringbro, hvor 100 ha etableres i samarbejde med Naturstyrelsen og lodsejere

Der er også spørgsmålet om vi skal have et vandsamarbejde med mulighed for finansiering af større indsatser. Vandværkerne vil i så fald skulle lægge noget på taksten, som vi skal bruge til at finansiere tiltag til beskyttelse.

Claus Bo, Business Viborg nævnte at vi i den forbindelse også bør være opmærksomme på muligheden for dyrkning af vedvarende græs

Daniel, afdelingsleder Natur og Vand, bemærkede, at der ikke er nogen konkret vejledning til tilskudsordningen på de 50 mio. endnu fra staten. Det er lettere at vide, hvordan vi bedst kan byde ind, når vi kender den.

Se også [Klima- og Miljøudvalget - referat fra mødet den 22. marts 2022](#), punkt 17.

5. Kort evaluering af Det Grønne Råds tema-arrangement 1. marts (ca. 5 min)

Eva takkede Claus Bo for arrangementet. Hun synes det var en rigtig positiv vinkel, at landbruget kan være en del af løsningen på vores klimaudfordringer. Og også at store dele af omlægningen faktisk kan gå hurtigt med den viden vi har pt. Tage, Danmarks Jægerforbund, mente det var lidt nørdet, men synes også det var spændende.

Jens (DN) gav Tage ret, og synes det er en god idé at fortsætte konceptet med et arrangement hvert år.

6. Indsatser i natur, skov, park og friluftsliv i 2022 – orientering (ca. 10 min)

Carina uddelte oversigt over gennemførte tiltag samt udkast til handleplan for natur og parkområdet for 2022 på mødet. Begge dokumenter er vedhæftet dette referat. Det Grønne Råd bedes komme med skriftlige bemærkninger til udkastet inden politisk behandling i maj måned.

Bemærkninger:

Tage spurgte ind til hvad der blev gjort for at få flere virksomheder til at omlægge deres "græs-ørkner". Carina svarede, at der er afholdt inspirationsworkshop i efteråret, hvor virksomheder blev inviteret, der er en tilskudspulje de kan søge, og der er gang i et samarbejde med Vi er Viborg, hvor flere butikker også vil på banen. Interessen for tilskudspuljen har faktisk været størst hos grundejerforeninger og boligforeninger. Claus Bo og Carina vil undersøge yderligere muligheder for at få flere virksomheder med til at blive "vilde".

Anders bemærkede, at de et-årige blomsterstriber, som landmænd har udsået mange steder jo ikke er meget værd for insektliv og biodiversitet og det budskab er ved at blive udbredt. Det kan dog være svært for landmænd at lave blivende striber – det kan vokse i tidsler m.m., og så klager folk.

Jørgen ønskede at genoptage tradition fra før corona, hvor Lystfiskerne holder et årligt møde hvor de enkelte medarbejdere, der arbejder med vandprojekter, deltager og kan forklare om status på projekterne.

7. Undersøgelse af havørreden i Hjarbæk Fjord (ca. 15 min)

Oplæg ved Jørgen, Danmarks Sportsfiskerforbund

Rapporten fra DTU er endnu ikke offentliggjort, men Jørgen havde fået lov at fortælle om resultaterne til Det Grønne Råd.

Radiosendere var monteret på ørreder i undersøgelsen i 2018 og nu igen i 2021.

Undersøgelsen viste bl.a. at Gennemsejlingssslusen ved Virksunddæmningen er en stor udfordring for fiskene. Fiskene passerer den om dagen, de opholder sig længe, inden de "tager mod til sig" og svømmer igennem, og de vil helst være på det lave vand og vil ikke svømme op mod strømmen for at komme ud i havet.

Fiskerne opfordrer til, at vi åbner gennemsejlingssslusen i april og maj måned, hvor flest fisk passerer!

Odder er en udfordring - Kan der findes en løsning, som også tilgodeser odder?

Jens mener, at dæmningen skal fjernes.

Jørgen er enig, men mener der skal arbejdes med en alternativ løsning indtil eventuel fjernelse af dæmningen kan være en realitet.

Der er kun rapporteret 66 ørreder fra hele Hjarbækfjord systemet i Viborg Sportsfiskerforening i 2021, fordelt på alle medlemmer.

Det er dog ikke kun dæmningen og slusen som er et problem – sæler og især skarv ser ud til at tage en stor del fisk, men det kan også hænge sammen med at fiskene bliver et let bytte, når de opholder sig så længe ved dæmningen.

Thomas bemærkede, at Hjarbæk Fjord naturgenopretningsprojekt også kan favne denne problematik.

Anders spurgte ind til, hvor meget der bliver oversvømmet, hvis vi fjerner dæmningen? Anders tror ikke arealerne udnyttes landbrugsmæssigt alligevel. Hvad vil det koste at fjerne dæmningen? Er det økonomi, der er barriere for at fjerne det? Er fjernelse af dæmningen til gavn for andre ting? Der er f.eks. ikke den store effekt i forhold til næringsstofbelastningen.

8. Det Grønne Danmarkskort – orientering om status

Ønsket af Danmarks Naturfredningsforening

Anna Dorte fra Planafdelingen holdt oplæg om status (oplæg vedhæftet).

Arbejdet med nationalt Grønt Danmarkskort opstartede i 2018 og sker løbende i samarbejde med de andre kommuner. Der er udpegninger i dag fra amterne tilbage fra 1988. Men vi har et meget bedre grundlag i dag.

Status er at ca. halvdelen af Kommunen er kortlagt.

Hans Jørn supplerede: Ny Kommuneplan laves én gang hver byrådsperiode – revision startes op i år. Det Grønne Danmarkskort er tillæg til Kommuneplan

Bemærkninger:

Christian: Er det tom snak eller hvad får det af lovmæssig konsekvens?

Anna Dorthe: Det er bindende for Byrådet og hjælper Forvaltningen i forhold til nye ansøgninger fra lodsejere og virksomheder. Det er ikke bindende for lodsejerne som sådan. Eks.: Hvis man vil lave udvidelse af by, lave solcellepark, e. lign. skal man se på alternative muligheder og konsekvenser, hvis anlæg ønskes opført i en økologisk forbindelseslinje.

Jens: Er der afsat for få ressourcer til opgaven? Vi har hårdt brug for det for at tale ud fra de samme præmisser.

Kurt: Kæmpe opgave, ressourcerne er små på området. Eva er enig.

Christian: Viborgs CO2 udledning er desværre pt. i top – kunne forslag om "erstatningsnatur" i forhold til Det Grønne Danmarkskort" være muligt?

Kurt: Vi skal passe på ikke at "dræbe" frivilligheden ved at pålægge landbruget flere "fredninger" og krav

Tage: Hvorfor giver politikerne carte blanche til at fjerne diger? Vi fjerner flere tusind km læhegn – alt dyrkes. Kan vi ikke gøre noget?

Eva: Ønske til kommende budget med mere "man-power" til grøn omstilling

Punktet affødte desuden en vis debat om fredede diger.

9. Landskabsstrategi for Nørreåen – orientering om status

Jørgen Jørgensen, medarbejder i Natur og Vand, holdt oplæg (vedhæftet).

Anders bemærkede at, det er fantastisk at se, hvordan lodsejerne har ændret synspunkter undervejs i processen. MUFJO er virkelig et godt redskab! Historisk har der været udfordringer med både Nørreå og Hjarbæk. Det er håbet at processen i Nørreåen kan være til inspiration og læring for processen i Hjarbæk Fjord projektet, som Jørgen Jørgensen nu er projektleder på.

10. Ny rapport om forholdene i Hald Sø – orientering (ca. 10 min)

Ønsket af Danmarks Naturfredningsforening

Thomas redegjorde: Positivt; effekt af næringsstofflørsel er begrænset siden 80'erne.

Vi vil få lavet en undersøgelse af hvad konsekvenserne er af at slukke for ilten.

Forventeligt vil det nok blive besluttet at lade den naturlige ligevægt indstille sig og ophøre med iltning. I Furesø har de en lignende udfordring, hvor beslutningen om slukning er udsat.

Jørgen: Kan det være brasen, der nedbringer antallet af dansemyg? Måske skal man lade grejet stå, så man kan tænde for hanen igen, hvis det nu går helt galt. Det kan tage mange år for en ligevægt at indstille sig.

Se også [Klima- og Miljøudvalget - referat fra mødet den 22. marts 2022](#), punkt 9.

11. Viborg Naturpark - kort orientering om status

Jørgen Jørgensen orienterede.

Mange indsatser er allerede indeholdt i Natur - og Parkplanen, Landskabsstrategien og Vildere Viborg. Der arbejdes derfor på et oplæg fra Forvaltningen, der ønsker at fortsætte initiativer i Viborg Naturpark i vores almindelige drift og andre initiativer.

Den oprindelige plan var at opnå status som Naturpark via Friluftsrådet. Det kunne ikke lade sig gøre. Så flere indsatser og initiativer leverer videre, men navnet Viborg Naturpark vil nok ikke bestå.

Det blev der nikket anerkendende til rundt om bordet.

12. Evt. og forslag til punkter på næste møde d. 17. maj 2022 kl. 15-17

Christian Als: Område ved Hald Ege er en del af et konkursbo – Steen, Naturstyrelsen (NST) bemærker, at de er opmærksomme på det.

Kan kommende møder i Rådet evt. være andre steder end på Rådhuset?

Eva: Rigtig fint at holde møder ude af huset!

Carina booker Naturskolen i Undallslund til december-mødet.

Planlægning af heldagsmødet i september med KMU:

Rådet opfordres til at komme med input inden maj-mødet.

Jens: Gerne noget vi skal give vores input til som råd. Evt. beskyttelse af drikkevand i Viborg Kommune, hvor vi kommer ud og ser eksempler

Forslag til punkter på maj-mødet:

- Planlægning af heldagsmødet i september med KMU
- Hjarbæk Fjord status på udvalgsarbejdet og opfølgning på drøftelsen vedr. Virksunddæmningen på mødet i dag 22. marts 2022
- Naturnationalparker status (OPDATERING – d. 24. marts 2022 kl. 8.30 præsenterede Miljøministeriet ti nye naturnationalparker. Hald Sø kom ikke med, men til gengæld kom Kompedal lige på kommunegrænsen med. [Se listen: Danmarks ti nye nationale naturparker | Seneste nyt | DR](#)
- Udpegning af urørt skov – forslag fra Naturstyrelsen
- Friluftsrådets kampagne vedr. ulovlig skiltning i det åbne land
- Status vedr. ansøgning om MTB i Fastruplund Skov
- Vildere Viborg – status og konkurrencefinale